Skolinspektionen

Beslut

Datum 2025-02-13
Dnr SI 2023:7366
Sida **1** (**22**)

Huvudman

Letebo Utbildning AB, org.nr. 5569175663
info@leteboskolan.se

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola årskurs 1–9 Leteboskolan i Marks kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 20 februari 2024

Beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Letebo Utbildning AB att vid vite av 300 000 kronor senast **onsdag den 13 augusti 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande skolans val och garanterad undervisningstid. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Skolinspektionen bedömer att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande.

Om Letebo Utbildning AB inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet, därtill kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras. Att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande innebär även att återkallelse av godkännandet kan bli aktuellt, trots att föreläggandet följts, om det uppstår nya allvarliga brister i verksamheten inom två år från detta föreläggande (26 kap. 15 § skollagen).

Beslutet om föreläggande vid vite gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. **Beslutet om föreläggande vid vite får enligt 28 kap. 2 § skollagen överklagas, se bilagan.**

Letebo Utbildning AB ska vidta följande åtgärder

Skolans val

1. Se till att skolans val endast används för undervisning i ett eller flera ämnen eller ett språk som eleven tidigare inte har fått undervisning i (nybörjarspråk). Undervisningen i ett ämne inom skolans val ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenligt med kursplanen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna för ämnet eller ämnena (9 kap. 9 och 11 §§ skolförordningen [2011:185]).

Garanterad undervisningstid

2. Se till att huvudmannens beslut om fördelning av undervisningstiden omfattar minst det antal undervisningstimmar i respektive ämne och stadium som anges i timplanen för grundskolan i bilaga 1 till skolförordningen. Detta innebär att

   - upphöra med att omfördela undervisningstid som skolans val till sådant som inte är undervisning i ett eller flera ämnen eller nybörjarspråk (9 kap. 9 och 11 §§ skolförordningen samt bilaga 1 till skolförordningen timplan för grundskolan).
   - för mellanstadiet fördela undervisningstid mellan årskurserna i de samhällsorienterande ämnena geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap samt i de naturorienterande ämnena biologi, fysik och kemi (9 kap. 3–4 §§ skolförordningen samt bilaga 1 till skolförordningen timplan för grundskolan).
   - upphöra med att omfördela undervisningstid från ämnet språkval till skolans val (10 kap. 5 § skollagen, 9 kap. 3–4 §§ skolförordningen samt bilaga 1 till skolförordningen timplan för grundskolan).
   - upphöra med att omfördela mer än 20 procent av antalet timmar i timplanen per stadium för ett ämne eller en ämnesgrupp till skolans val (9 kap. 3–4 §§ skolförordningen samt bilaga 1 till skolförordningen timplan för grundskolan).

   Huvudmannens beslutade timplan ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder.

3. Se till att alla elever får minst den garanterade undervisningstiden i ämnena bild, teknik, moderna språk, musik, idrott och hälsa, slöjd, naturorienterande ämnen (totalt samt för respektive ämne biologi, fysik och kemi) samt samhällsorienterande ämnen (totalt samt för respektive ämne geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap) fördelat utifrån den stadieindelade timplanen, om inte avvikelser är beslutade genom anpassad studiegång, anpassad timplan eller prioriterad timplan. Av huvudmannens redovisning ska det framgå hur undervisningen i ämnena är schemalagd under läsåret 2025/2026 och vilken undervisningstid eleverna har fått i ämnena i respektive årskurs fram till och med den 6 augusti 2025 (3 kap. 12 § och 10 kap. 4–5§§ skollagen, 9 kap. 3 § skolförordningen samt bilaga 1 till skolförordningen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser avgränsning av konfessionella inslag, disciplinära och andra särskilda åtgärder, särskilt

stöd, språkval, extra studietid samt rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:7366) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har under hösten 2023 genomfört en tillsyn av Leteboskolan i Marks kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande disciplinära åtgärder och ordningsregler, åtgärder mot kränkande behandling, konfessionella inslag, kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer, om undervisningen är saklig, allsidig och bygger på vetenskaplig grund, att elever möts oavsett könstillhörighet, extra anpassningar, särskilt stöd och arbetet med elevers frånvaro samt garanterad undervisningstid.

Skolinspektionen har den 20 februari 2024 beslutat att förelägga Letebo Utbildning AB att senast den 16 september 2024, vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande konfessionella inslag, garanterad undervisningstid, disciplinära åtgärder och särskilt stöd. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Letebo Utbildning AB anmärkning avseende avsaknaden av skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiler och annan elektronisk kommunikationsutrustning, språkval samt extra studietid.

Letebo Utbildning AB har den 16 september 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningarna. Letebo Utbildning AB har också inkommit med svar på kompletterande frågor den 6 december 2024 och den 10 januari 2025. Skolinspektionen har i uppföljningen genomfört besök på Leteboskolan den 23 oktober 2024. Vid besöket har Skolinspektionen genomfört intervjuer med personal och elever, samt genomfört observationer i verksamheten. Som en del av tillsynen har även dokument granskats, bl.a. dokument avseende disciplinära åtgärder, kränkande behandling och elevdokumentation avseende särskilt stöd. Dokumentation hänförliga till konfessionella inslag, samt timplan är också dokument som granskats. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Letebo Utbildning AB har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning

av anmärkningarna samt om påtalade brister har avhjälpts. Utöver denna uppföljning har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten följer gällande bestämmelser om skolans val.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande vid vite

Skolans val

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolans val

Av huvudmannens redovisning samt den timplan som huvudmannen inkommit med avseende läsåret 2024/2025 framgår i huvudsak följande. Skolans val på Leteboskolan består av profilämnet kristendom samt mentorstid och stormorgonsamling.[1] Mentorstid är tid för mentor och elever för värdegrundsfrågor. Stormorgonsamling hålls i aulan och innehåller ett kortare föredrag kring ett ämne. Stormorgonsamlingen är ett konfessionellt inslag. Av huvudmannens redovisning framgår det att timplanen godkänts av ”rektor, ansvarig och skolstyrelsen”.

Skolans val – stormorgonsamling

I alla intervjugrupper framkommer att stormorgonsamlingen är konfessionell. Även i skolans timplan anges att stormorgonsamlingen är ett konfessionellt inslag. Av huvudmannens dokument ”Policy kring konfessionella inslag inom Letebo Utbildning AB”, framgår det att stormorgonsamling är ett av Leteboskolans konfessionella inslag och att till exempel bön och bibelläsning kan förekomma.

Skolans val – mentorstid

[1] Den del av skolans val som utgörs av profilämnet kristendom omfattas inte av bristen och berörs därför inte vidare nedan i detta avsnitt.

Rektorn uppger att mentorstiden är undervisning och att den används till exempelvis klassråd och klassens timme samt att det i vissa årskurser handlar mycket om praktiska saker. Under mentorstiden har elever också möjlighet att få enskild tid med läraren. Enligt rektorn kan det förekomma att mentorstiden börjar med ett konfessionellt inslag. Intervjuade lärare uppger dock att mentorstiden inte innehåller något konfessionellt inslag.

Komplettering från huvudmannen

I inkommen komplettering har huvudmannen angett sammanfattningsvis följande. Mentorstid och stormorgonsamling är undervisning som handlar om läroplanens kapitel 1 "Skolans värdegrund och uppdrag" och kapitel 2 "Normer och värden". Mentorerna ansvarar för upplägget av mentorstiden i sina klasser och undervisningen behandlar värdegrund, förståelse och medmänsklighet, rättigheter och skyldigheter, skolmiljön, demokrati samt normer och värden. Mentorstiden innehåller exempelvis praktisk information, klassråd, avslappning, bokläsning, tävlingar, studieteknik och värdegrundsövningar. Det förekommer också samtal om exempelvis trivsel, värdegrund, motivation och om betyg. Om det blir tid över kan det vara svenskundervisning. I en klass förekommer läsning ur en andaktsbok under mentorstiden. Det är fråga om en kortare berättelse med värdegrundsperspektiv. Den innehållet inte någon form av bön, förkunnelse eller trosbekännelse och utgör därför, enligt huvudmannen, inte ett konfessionellt inslag.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 3 § skollagen framgår att med undervisning avses processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden.

Av 1 kap. 7 a § skollagen framgår att om huvudmannen för en fristående skola, en fristående förskola eller ett fristående fritidshem har fått godkännande att bedriva utbildningen med konfessionell inriktning, får andra aktiviteter i utbildningen än undervisningen ha en sådan inriktning, med vissa angivna begränsningar.

Av 9 kap. 9 § skolförordningen framgår att utrymmet för skolans val ska användas för undervisning i ett eller flera ämnen. Inom skolans val får ett språk som eleven inte tidigare har fått undervisning i (nybörjarspråk) erbjudas. Rektorn beslutar om hur utrymmet för skolans val ska användas.

Enligt 9 kap. 11 § skolförordningen ska undervisningen i ett ämne inom skolans val till sitt innehåll och sin inriktning vara förenligt med kursplanen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att utrymmet för skolans val inte används för undervisning i ett eller flera ämnen eller i ett nybörjarspråk, i enlighet med författningarnas krav.

Skolinspektionens utredning visar att skolans val på Leteboskolan består av profilämnet kristendom samt mentorstid och stormorgonsamling. Såväl huvudmannen som rektorn är av uppfattningen att det som förekommer på mentorstid och stormorgonsamlingar är undervisning utifrån kapitel 1 och 2 i läroplanen.

Vad gäller stormorgonsamling framgår det av samtliga intervjuer och av inlämnad dokumentation att detta är ett av skolans konfessionella inslag och att den innehåller exempelvis bön och bibelläsning. Även huvudmannen har i sin redovisning över vidtagna åtgärder angett att det är ett konfessionellt inslag. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen, trots att rektorn och huvudmannen är av uppfattningen att det är undervisning, att stormorgonsamlingarna är att betrakta som en aktivitet i utbildningen. Utrymmet för skolans val används således inte till undervisning, vilket är en brist.

Vad gäller mentorstid framkommer att mentorstiden i någon klass kan inledas med andaktsläsning, Även om rektorn uppger att detta är ett konfessionellt inslag anger huvudmannen att det inte förekommer något förkunnande eller bekännande inslag i samband med andaktsläsningen och alla intervjuade lärare säger också att det inte förekommer konfessionella inslag under mentorstiden. Mot bakgrund av huvudmannens och lärarnas utsagor bedömer Skolinspektionen att det inte är utrett att mentorstiden innehåller konfessionella inslag.

Utredningen visar dock att eleverna på mentorstiden inte annat än undantagsvis ges undervisning i något eller några ämnen. Eleverna arbetar i stället företrädesvis med värdegrundsfrågor eller praktiska saker utan någon koppling till kursplanen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna i något eller några ämnen. Utrymmet för skolans val ska användas till undervisning i ett eller flera ämnen (eller ett nybörjarspråk). Utifrån vad som framkommit om innehållet på mentorstiden på skolan bedömer Skolinspektionen att detta inte är sådant som kan betraktas som undervisning i ett eller flera ämnen (det är inte heller ett nybörjaspråk), och att utrymmet för skolans val i denna del därmed används på ett felaktigt sätt. Även detta är en brist.

Garanterad undervisningstid

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen förelade, i sitt tidigare beslut, huvudmannen att se till att fördela undervisningstimmar så att de omfattar minst det antal timmar i respektive ämne och stadium som anges i timplanen för grundskolan. I föreläggandet angavs vidare att vid skolans val får antalet timmar i timplanen per stadium för ett ämne eller en ämnesgrupp minskas med högst 20 procent.

Skolinspektionen förelade också huvudmannen att se till att alla elever får minst den garanterade undervisningstiden i ämnena samhällsorienterande ämnen, religionskunskap, bild och teknik.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har i sin redovisning över vidtagna åtgärder inkommit med en timplan för läsåret 2024 – 2025. Av timplanen framgår att totalt 6 890 [samma som den lagstadgade timplanen] timmar har lagts ut för årskurs 1–9. Av dessa avser 369 timmar skolans val, varav 216 timmar skolans val - kristendom[2] och totalt 153 timmar (51 timmar för respektive stadie) skolans val - mentorstid och stormorgonsamling. Det framgår att tid till skolans val - kristendom har omfördelats från samhällsorienterande ämnen. Rektor uppger i intervju att det därutöver har omfördelats 12 timmar från musik och 14 timmar från bild till skolans val - kristendom. Av timplanen framgår vidare att det har omfördelats tid till skolans val - mentorstid och stormorgonsamling från bild, idrott och hälsa, musik, naturorienterande ämnen, slöjd, teknik och språkval. Eftersom utrymmet för skolans val - mentorstid och stormorgonsamling inte används på ett korrekt sätt (se bedömning ovan) kan inte skolans val - mentorstid och stormorgonsamling utgöra en del av elevernas garanterade undervisningstid. Utgångspunkten för beräkningen om eleverna får sin garanterade undervisningstid är därmed den nationella timplanen i bilaga 1 till skolförordningen, utan avräkning av tid för skolans val - mentorstid och stormorgonsamling.

Följande framgår av timplanen samt förklaringar från rektorn i intervju.

- För ämnet *bild* är det utlagt totalt 211 timmar för årskurs 1–9, vilket, med avräkning av 14 timmar som enligt rektorn omfördelats till skolans val - kristendom, är 15 timmar färre än den lagstadgade timplanen. Differensen avser såvitt kan utläsas samtliga stadier.
- För ämnet *teknik* är det utlagt totalt 171 timmar för årskurs 1–9, vilket är 29 timmar färre än den lagstadgade timplanen. Differensen avser samtliga stadier.

[2] Tidigare i texten har detta benämnts ”profilämnet kristendom”.

- För ämnet *moderna språk* (språkval) är det utlagt totalt 312 timmar för årskurs 4–9, vilket är 8 timmar färre än den lagstadgade timplanen. Differensen avser högstadiet.
- För ämnet *musik* är det totalt utlagt 216 timmar för årskurs 1–9, vilket, med avräkning av 12 timmar som enligt rektorn omfördelats till skolans val - kristendom, är 12 timmar färre än den lagstadgade timplanen. Differensen avser samtliga stadier.
- För ämnet *idrott och hälsa* är utlagt totalt 580 timmar för årskurs 1–9, vilket är 20 timmar färre än den lagstadgade timplanen. Differensen avser lågstadiet.
- För ämnet *slöjd* är utlagt totalt 311 timmar för årskurs 1–9, vilket är 19 timmar färre än den lagstadgade timplanen. Differensen avser samtliga stadier.
- För *naturorienterande ämnen* är utlagt totalt 600 timmar för årskurs 1–9, vilket är 50 timmar färre än den lagstadgade timplanen. Differensen avser samtliga stadier. För mellanstadiet är det utlagt total tid för ämnesblocket men inte utlagt några timmar i de enskilda ämnena biologi, fysik och kemi.[3]
- För *samhällsorienterande ämnen* är utlagt totalt 790 timmar för årskurs 1–9, vilket är 190 timmar färre än den lagstadgade timplanen. Differensen, som avser samtliga stadier, har omfördelats till religion/skolans val - kristendom. Omfördelningen överstiger inte 20 procent vare sig totalt eller per stadium. För mellanstadiet är det utlagt total tid för ämnesblocket men inte utlagt några timmar i de enskilda ämnena geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap.[4] Rektorn uppger att lärarna följer läromedlet i samhällsorienterade ämne och att ämnena går in i varandra, varför det är svårt att säga exakt hur de har fördelat tiden mellan ämnena. För högstadiet är det utlagt 60 timmar i religion, vilket är 20 timmar färre än den lagstadgade timplanen. Differensen har omfördelats till skolans val - kristendom. Religionsämnet har härvid reducerats med 25 procent för högstadiet jämfört med den lagstadgade timplanen.

Den lärare som lagt schemat för skolan uppger i intervju att schemat har lagts utifrån timplanen för att se till att eleverna får sin undervisningstid. Rektorn uppger att de räknar på 36 veckors undervisningstid när de lägger schemat. Skolinspektionen har tagit del av aktuella scheman på skolan. Skolinspektionens uträkning visar att schemalagd tid i allt väsentligt överensstämmer med den tid som fördelats i skolans timplan.

[3] Jämfört med lagstadgad minsta garanterade undervisningstid om 60 timmar i respektive ämne.
[4] Jämfört med lagstadgad minsta gemensamma undervisningstid om 75 timmar i geografi, 90 timmar i historia, 75 timmar i religionskunskap och 75 timmar i samhällskunskap.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 § skollagen framgår att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar.

Av 9 kap. 3 § skolförordningen (2011:185) framgår att bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1 till skolförordningen.

Av 9 kap. 4 § skolförordningen framgår att huvudmannen efter förslag från rektorn beslutar om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden.

Av 9 kap. 9 § skolförordningen framgår bland annat att i timplanen anges ett antal timmar som får användas för skolans val. Utrymmet för skolans val ska användas för undervisning i ett eller flera ämnen, eller nybörjarspråk.

I bilaga 1 till skolförordningen anges för varje ämne och stadium den undervisningstid i timmar som en elev minst har rätt till. Enligt timplanen ska eleverna ha minst 6 890 timmars undervisning i årskurs 1–9. Eleverna ska ha minst 240 timmars undervisning i ämnet bild, minst 600 timmar i idrott, minst 240 timmar i musik, minst 330 timmar i slöjd, minst 200 timmar i teknik och minst 320 timmar i språkval. Eleverna är vidare garanterade minst 980 timmar i de samhällsorienterande ämnena. I mellanstadiet är eleverna garanterade en minsta undervisningstid i respektive ämne inom ämnesblocket; 75 timmar i geografi, 90 timmar i historia, 75 timmar i religionskunskap och 75 timmar i samhällskunskap. Resterande 60 timmar får fördelas fritt mellan de fyra ämnena i mellanstadiet. I högstadiet är eleverna i de samhällsorienterande ämnena garanterade en minsta undervisningstid i respektive ämne. Resterande 55 timmar får fördelas fritt mellan de fyra ämnena i högstadiet. I ämnet religionskunskap är eleverna garanterade minst 80 timmars undervisning i högstadiet. I de naturorienterande ämnena är eleverna garanterade minst 650 timmar. Eleverna i mellanstadiet är garanterade en minsta undervisningstid om 60 timmar i respektive ämne inom ämnesblocket. Resterande 36 timmar får fördelas fritt mellan de tre ämnena i mellanstadiet. I högstadiet är eleverna i de naturorienterande ämnena garanterade en minsta undervisningstid om 80 timmar i respektive ämne. Resterande 49 timmar får fördelas fritt mellan de tre ämnena i högstadiet. Skolans val får utgöra högst 600 timmar av den totalt garanterade undervisningstiden om 6 890 timmar. Vid skolans val får antalet timmar i timplanen per stadium för ett ämne eller en ämnesgrupp minskas med högst 20 procent. Antalet timmar för svenska eller svenska som andraspråk, engelska, språkval och matematik får dock inte minskas. (Bilaga 1 till skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns omfattande och allvarliga brister i huvudmannens arbete med fördelning av undervisningstid samt att tillförsäkra eleverna den garanterade undervisningstiden.

Skolinspektionens utredning visar att huvudmannens fördelning av undervisningstid (skolans timplan) i flera avseenden inte överensstämmer med den lagstadgade timplanen för grundskolan. Huvudmannen har reducerat tid i ämnena bild (15 timmar), idrott och hälsa (20 timmar), musik (12 timmar), naturorienterande ämnen (50 timmar), slöjd (19 timmar) och teknik (29 timmar) till förmån för skolans val - mentorstid och stormorgonsamling. Detta trots att stormorgonsamling (som framgår ovan i detta beslut) inte är undervisning utan en del av utbildningen och att mentorstiden (vilket också framgår ovan i beslutet) inte är undervisning i något eller några ämnen, eller nybörjarspråk, och därmed inte kan utgöra skolans val. Stormorgonsamling utgör dessutom ett konfessionellt inslag. Huvudmannen har även omfördelat tid från språkval till skolans val (8 timmar), trots att detta inte är tillåtet. Därutöver har antalet timmar i religionskunskap i högstadiet minskats med mer än 20 procent (20 timmar) till förmån för skolans val. Vidare har det i skolans timplan för mellanstadiet inte fördelats några timmar i de enskilda ämnen som ingår i samhälls- och naturorienterande ämnen, vilket medför att det inte går att säkerställa att eleverna får den minsta garanterade undervisningstiden i respektive ingående ämne.

Skolinspektionens utredning visar vidare att undervisningstiden schemaläggs utifrån skolans timplan. Den felaktiga reduceringen till skolans val - mentorstid och stormorgonsamling innebär att eleverna får totalt 6 737 timmars undervisning under sin tid i grundskolan, vilket understiger den lagstadgade undervisningstiden med 153 timmar (51 timmar i respektive stadie). Eleverna går härvid miste om 15 timmars undervisning i bild, 20 timmar i idrott och hälsa, 12 timmar i musik, 50 timmar i naturorienterande ämnen, 19 timmar i slöjd, 29 timmar i teknik och 8 timmar i språkval. Till följd av omfördelning överstigande 20 procent får eleverna i högstadiet dessutom 20 timmar för lite undervisningstid i religion.

Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att Letebo Utbildning AB inte har följt föreläggandena i denna del i beslutet från den 20 februari 2024 och att bristerna avseende fördelning av undervisningstid samt att tillförsäkra eleverna den garanterade undervisningstiden kvarstår. Det är väsentligt att huvudmannen snarast vidtar åtgärder för att se till att alla elever under sin tid på skolan får den undervisningstid som de har rätt till i alla ämnen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen). Ett föreläggande får förenas med vite. Ett föreläggande ska förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt (26 kap. 27 § skollagen).

Eftersom Letebo Utbildning AB:s verksamhet vid Leteboskolan inte uppfyller de krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten finns det skäl att förelägga Letebo Utbildning AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionen bedömer att de brister som påtalas i föreläggandet är allvarliga. Bristerna innebär att eleverna inte får sin garanterade undervisningstid. Eleverna får därmed inte den utbildning och den undervisning de har rätt till. Särskilt allvarligt är att tid omfördelas från undervisning till andra inslag i utbildningen som är konfessionella. Bristerna är sådana att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Till detta kommer att bristerna har förelegat under en längre tid. Bristerna gällande skolans val har funnits i vart fall under hela innevarande läsår. Vad gäller garanterad undervisningstid fanns bristerna även under föregående läsår och huvudmannen har, trots föreläggande att avhjälpa dessa brister, inte vidtagit nödvändiga åtgärder för att komma till rätta med bristerna. Det har inte framkommit något särskilt skäl som gör vitet obehövligt. Föreläggandet ska därför förenas med vite.

Skolinspektionen bedömer därutöver att bristerna sammantaget är sådana att de rubbar förutsättningarna för verksamheten och utgör ett allvarligt missförhållande.[5] Vid bedömningen av att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande har Skolinspektionen beaktat att skolenheten brister i förhållande till krav i författningarna som är centrala för elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen och att huvudmannen, trots att denne haft kännedom om och tidigare förelagts att rätta till bristerna avseende den garanterade undervisningstiden, inte förmått vidta nödvändiga åtgärder för att komma till rätta med bristerna.

Ett vitesbelopp ska enligt 3 § viteslagen (1985:206) fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Med hänsyn till

[5] Att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande innebär att återkallelse av godkännandet kan bli aktuellt, trots att föreläggandet följts, om det uppstår nya allvarliga brister i verksamheten inom två år från föreläggandet (26 kap. 15 § skollagen).

huvudmannens ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedömer Skolinspektionen att vitesbeloppet ska bestämmas till 300 000 kronor.

Områden utan konstaterade brister

Avgränsning av konfessionella inslag

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen förelade, i sitt tidigare beslut, huvudmannen att avgränsa de konfessionella inslagen under morgonsamlingarna från övriga aktiviteter/inslag under dessa, såsom praktisk information om dagen och andra icke-konfessionella inslag. Skolinspektionen förelade också huvudmannen att se till att de elever som inte vill delta i ett konfessionellt inslag, ges möjlighet att helt utebli från det konfessionella inslaget.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår sammanfattningsvis följande. Nya policys/rutiner, som gåtts igenom med personalen, har tagits fram gällande konfessionella inslag samt morgon- och stormorgonsamlingar. Elever som valt bort konfessionella inslag är inte med i klassrummet vid morgonsamling och genomgång av dagen startar först när lektionen ska starta.

Av huvudmannens ”Policy kring konfessionella inslag inom Letebo Utbildning AB”, framgår det att morgonsamlingar är ett av skolans konfessionella inslag. Av samma dokument framgår det också att om en elev inte ska delta i de konfessionella inslagen ska det anmälas skriftligt till rektor, på elevkort, inför varje läsår. Det framgår också av policydokumentet att det finns andra aktiviteter för de elever som inte ska delta i de konfessionella inslagen.

Av ”Policy/Rutin Morgonsamling samtliga klasser F–9 Leteboskolan”, framgår det hur de konfessionella morgonsamlingarna på Leteboskolan ska genomföras. Läraren ska hälsa god morgon och meddela att ”Nu startar morgonsamlingen”. De elever som ej ska delta i de konfessionella inslagen sätter sig på förutbestämd plats [inte i klassrummet] och fokuserar på förutbestämd sysselsättning. Av huvudmannens redovisning framgår det också att om elever säger till precis innan morgonsamlingen börjar, att de inte vill vara med på morgonsamlingen, så hänvisas eleven till att göra samma aktivitet som de andra eleverna som valt bort konfessionella inslag.

I alla intervjugrupper framkommer att de elever som inte ska vara med på morgonsamlingen lämnar klassrummet innan samlingen börjar. Någon elev förklarar att de elever som själva har valt att inte vara med på morgonsamlingen inte är med i klassrummet. Någon elev säger att information om dagen kan lämnas under morgonsamlingen. Lärare uppger dock att information om dagen ges först efter att morgonsamling är slut, när de elever som inte närvarat kommit tillbaka till klassrummet och rektorn uppger att hen följer upp denna avgränsning genom klassrumsbesök och samtal med personal.

Vid Skolinspektionens observationer av morgonsamlingar framgår det att morgonsamlingar startar på utsatt tid och slutar på utsatt tid och det ges inte någon information om dagen eller dylikt under samlingen. Det framkommer också vid observationerna att det finns elever som inte närvarar vid morgonsamlingen

Rättslig reglering

Av 1 kap. 3 § skollagen framgår att med konfessionell inriktning avses inriktning på verksamhet som innebär att det där förekommer konfessionella inslag. Med konfessionella inslag avses bekännande eller förkunnande inslag som tillhör en viss religion och som initieras och genomförs av huvudmannen eller på dennes uppdrag.

Av 1 kap. 7 a § skollagen framgår att om huvudmannen för en fristående skola, en fristående förskola eller ett fristående fritidshem har fått godkännande att bedriva utbildningen med konfessionell inriktning, får andra aktiviteter i utbildningen än undervisningen ha en sådan inriktning, med vissa angivna begränsningar.

Av 1 kap. 7 b § skollagen framgår att deltagandet i konfessionella inslag alltid ska vara frivilligt. Huvudmannen ska försäkra sig om att vårdnadshavare och barn eller elever är införstådda med detta. Vidare framgår att ett konfessionellt inslag ska avgränsas från andra aktiviteter i utbildningen. Om det i undantagsfall inte är möjligt att avgränsa ett konfessionellt inslag från en annan aktivitet i utbildningen utan att syftet med aktiviteten går förlorat, får det konfessionella inslaget ingå i aktiviteten. Om ett barn eller en elev inte vill delta i en aktivitet där ett konfessionellt inslag ingår ska barnet eller eleven erbjudas att ta del i en likvärdig aktivitet som inte innehåller sådana inslag.

Skolinspektionens bedömning

Vid en sammanvägd bedömning av ovan redovisade omständigheter anser Skolinspektionen att Letebo Utbildning AB får anses ha följt tidigare

föreläggande och avhjälpt påtalade brister avseende konfessionella inslag. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Disciplinära och andra särskilda åtgärder

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen förelade, i sitt tidigare beslut, huvudmannen att se till att det genomförs utredningar gällande de elever som skolan identifierar, som upprepat stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse och därefter, med utgångspunkt i vad utredningen visat, se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. Skolinspektionen förelade också huvudmannen att se till att utvisning ur undervisningslokalen dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden, samt att huvudmannen skulle tillse att det av beslut om avstängning framgår datum för beslut, vem som har varit beslutsfattare, samt en överklagandehänvisning.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att en genomgång av rutinerna har gjorts samt att nya strukturer och dokumentationsverktyg har tagits fram. Uppföljning har skett av att åtgärderna finns dokumenterade i skolplattformen samt genom kontroll av att dokumenterade åtgärder stämmer med lärares, elever och vårdnadshavares uppfattning.

Lärare uppger att de har gått igenom konsekvenstrappan och att det nu finns ett dokument där de fyller i om de har vidtagit någon disciplinär åtgärd. Lärare uppger också att det nu har blivit tydligare, hur lärarna ska göra och vem de ska skicka till när en disciplinär åtgärd vidtagits.

Av inskickad dokumentation och intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att det finns någon elev som vid några tillfällen har utvisats på grund av ordningsstörande beteende, men att någon utredning inte har gjorts. I intervjuerna framkommer dock att det är fråga om en elev med särskilda behov som har pågående insatser. Enligt elevhälsan är en ny utredning avseende särskilt stöd på gång för eleven.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 7 § skollagen framgår bland annat att lärare i grundskolan får visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass, om

1. eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt, och

2. eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren eller handledaren.

Av 5 kap. 9 § skollagen framgår bland annat att rektor, om en elev i förskoleklassen och grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

Av 5 kap. 10 § skollagen framgår att rektor med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket, se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Av 5 kap. 14 § skollagen framgår bland annat att rektor i grundskolan får besluta att stänga av en elev helt eller delvis om eleven agerar på ett sådant sätt att andra elevers eller personals säkerhet bedöms vara hotad. Rektorn får även besluta att stänga av en elev helt eller delvis om

1. åtgärder enligt 13 § inte är tillräckligt ingripande eller inte är möjliga att genomföra eller det finns särskilda skäl med hänsyn till elevens beteende, och

2. det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero.

Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt första eller andra stycket.

Av 5 kap. 15 § skollagen framgår att ett beslut enligt 14 § får innebära avstängning endast under den tid som behövs för en skyndsam utredning av vilka andra åtgärder som kan behövas. En elev får inte stängas av för en längre tidsperiod än en vecka och inte heller vid fler tillfällen än två gånger per kalenderhalvår.

Av 5 kap. 24 § skollagen framgår att om en disciplinär åtgärd vidtagits enligt 7–23 §§, ska den dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden. Om åtgärden rör omhändertagande av föremål enligt 22 §, gäller denna skyldighet endast om föremålet inte återlämnats efter lektionens slut.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att Letebo Utbildning AB har vidtagit åtgärder för att avhjälpa påtalade brister avseende disciplinära åtgärder samt att bristerna får anses avhjälpta. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen förelade, i sitt tidigare beslut, huvudmannen att se till att det för varje utredning om särskilt stöd som avslutas, fattas beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram. Skolinspektionen förelade också huvudmannen att se till att alla elever som går i särskild undervisningsgrupp har åtgärdsprogram med beslut om särskild undervisningsgrupp, beslutat av rektorn. Vidare förelade Skolinspektionen huvudmannen att se till att det av åtgärdsprogram med beslut om anpassad studiegång framgår vilka avvikelser som har gjorts från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår sammanfattningsvis följande. Det har utarbetats tydligare rutiner och strukturer för elever i behov av olika former av särskilt stöd. Skolledningen och elevhälsan har varit involverade i arbetet. Det finns nu samlad dokumentation kring åtgärdsprogram och utredningar, även för de elever som går i särskild undervisningsgrupp och/eller har anpassad studiegång.

Huvudmannen har inkommit med en förteckning över de elever på skolan som har särskilt stöd. Av förteckningen framgår att alla dessa elever har åtgärdsprogram. Av förteckningen framgår också att det finns tre elever som går i särskild undervisningsgrupp och sju elever som har anpassad studiegång. Av inskickade åtgärdsprogram framgår det att beslut om placering i särskild undervisningsgrupp samt anpassad studiegång har fattats av rektor och finns angivet i åtgärdsprogrammen. I inskickat åtgärdsprogram som gäller anpassad studiegång anges vilka avvikelser som har gjorts från timplan och ämnen.

I intervju med lärare, elevhälsans personal och rektorn framkommer att beslut om åtgärdsprogram nu fattas, att de elever som går i särskild undervisningsgrupp har beslut om åtgärdsprogram där detta framgår samt att elever som har anpassad studiegång har beslut om åtgärdsprogram där det framgår vilka avvikelser som har gjorts från timplanen.
Det framkommer vidare att det är rektorn som fattar beslut om åtgärdsprogram avseende särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår det bland annat att rektorn, efter anmälan om att en elev trots extra anpassningar befaras att inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår det att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 3 kap. 11 § skollagen framgår det att om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i bland annat grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår det att om det särskilda stödet för en elev i bland annat grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I bland annat grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att Letebo Utbildning AB har följt tidigare föreläggande och avhjälpt påtalade brister avseende särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Språkval

Skolinspektionens tidigare bedömning

Skolinspektionen tilldelade, i sitt tidigare beslut, huvudmannen en anmärkning avseende att skolan inte erbjöd språkval i enlighet med författningarnas krav. Detta eftersom elever som inte ville läsa ett modernt språk som språkval inte erbjöds att läsa antingen engelska eller svenska utan båda ämnena samtidigt, så kallad ”svensk-engelska”.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att det har förtydligats för elever, personal och vårdnadshavare att elever som språkval kan välja mellan tyska, spanska, förstärkt svenska eller förstärkt engelska. Huvudmannen har inkommit med den blankett för språkval som används från och med höstterminen 2024. Av blanketten framgår att eleven kan välja att läsa spanska, tyska, förstärkt svenska eller förstärkt engelska. Huvudmannen har också inkommit med ett schema där det framgår att det är olika/separata lektioner i förstärkt svenska respektive engelska.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 4 § skollagen framgår det att det som ämnen ska finnas moderna språk som ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval.

Av 9 kap. 5 § skolförordningen framgår att huvudmannen som språkval ska erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska.

Huvudmannen ska sträva efter att därutöver erbjuda andra språk som språkval.

Av 9 kap. 6 § skolförordningen framgår det att en elev istället för ett språk som erbjudits enligt 5 § får välja något av följande språk som språkval: 1. det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, 2. svenska eller svenska som andraspråk under förutsättning att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk, 3. engelska, eller 4. Teckenspråk.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att Letebo Utbildning AB har vidtagit åtgärder för att avhjälpa påtalad brist avseende språkval samt att bristen har avhjälpts. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra studietid

Skolinspektionens tidigare bedömning

Skolinspektionen tilldelade, i sitt tidigare beslut, huvudmannen en anmärkning rörande att skolan inte erbjöd extra studietid i enlighet med författningarnas krav. Detta eftersom eleverna bara erbjöds extra studietid om 55 minuter per vecka.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att eleverna från läsåret 2024/25 erbjuds extra studietid två timmar per vecka. Huvudmannen har inkommit med ett dokument benämnt ”Policy extra studietid” där det framgår att extra studietid erbjuds vid två tillfällen i veckan, 60 minuter åt gången. Tiderna ligger i direkt anslutning till skoldagen. Huvudmannen har också inkommit med ett schema där tiderna för den extra studietiden framgår.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 a § skollagen framgår det att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör.

Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att Letebo Utbildning AB har vidtagit åtgärder för att avhjälpa påtalad brist avseende extra studietid samt att bristen har avhjälpts. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen tilldelade, i sitt tidigare beslut, huvudmannen en anmärkning rörande avsaknad av skriftliga rutiner gällande omhändertagande av mobiltelefoner med mera.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att ett tydligare policydokument har tagits fram samt att rektor, elevråd och lärare har varit involverade i arbetet. Huvudmannen har i sin redovisning gett in ett dokument benämnt ”Policy/Rutiner kring mobiltelefoner”. Av dokumentet framgår det bland annat hur mobiltelefoner ska samlas in och att personal ansvarar för att telefonerna är inlåsta till skoldagens slut.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 4 e § skollagen framgår att det för varje skolenhet ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b–4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att Letebo Utbildning AB har vidtagit åtgärder för att avhjälpa påtalad brist avseende rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning samt att bristen har avhjälpts. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Sofie Lindén

Beslutsfattare
Signerat av: Sofie Lindén

X Eva Hansson

Föredragande
Signerat av: Eva Hansson

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Johanna Tinghammar Bruck och regionjurist Johan Kylenfelt medverkat.

Bilaga: Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet om föreläggande vid vite är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg, eller till dokument.goteborg@skolinspektionen.se

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet. Om ni företräder det allmänna, t.ex. en kommun, ska överklagandet istället ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.